https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/115?phrase=k11.Saeima

11. Saeima, 2012. gada 26. aprīļa sēdes stenogramma

Sēdi vada Solvita Āboltiņa
- - - - - - - - - -
likumprojekts Nr.79/Lp11 "Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu"" ...LP0079_2 (Sēde: 26.04.2012)
- - - - - - - - - -
Nākamais darba kārtības jautājums - likumprojekts **„Grozījumi likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu""**, otrais lasījums.
(..)

Vārds deputātam Raimondam Vējonim.
R.Vējonis (ZZS).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Cienījamie kolēģi! Vēlreiz un uzreiz atgādināšu, ka ZZS, protams, uzskata, ka likumdošanas normas par tautas nobalsošanu ir jāsakārto. Tomēr es aicinu vērtēt piedāvāto likumprojektu plašākā kontekstā un mūsu, tautas vēlēto pārstāvju, debatēs vērtēt izvirzīto priekšlikumu būtību.

Man jāatzīst, ka šajā likumprojektā tiek runāts par krekliem, nevis par sirdsapziņu. Tiesiskums un tiesiskā paļāvība, pilsoņu tiesības izteikt savu gribu, demokrātiskas debates, tiešā pārstāvība un tiešā demokrātija pašreizējai tiesiskuma koalīcijai ir noderīgi vārdi tikai tikmēr, kamēr jātiek pie varas. Situācijā, kad aiz bailēm ir saslapinātas bikses, tiek piedāvāts taisīt kapitālo remontu mājās, nevis izmazgāt bikses. Var vērot, ka puspateiktas puspatiesības un ērti meli būvē dīvainu Latvijas valsts realitāti: likumā iekļauj normas, kas stājas spēkā ar atpakaļejošu datumu - tātad ar 10.Saeimas sasaukšanas brīdi -, pilsoņu likumdošanas iniciatīvu atbilstību vērtēs administratīvā tiesa, kura vēl varēs veikt arī procesuālas darbības. Tikai vēlētāju - ne Valsts prezidenta - rosinātu likumprojektu atbilstību Satversmei var apstrīdēt Satversmes tiesā un tamlīdzīgi.

Kādi tad ir likumprojekta virzītāju argumenti?
Pirmais arguments: šāda likumprojekta obligātai steidzamai pieņemšanai ir jābūt, jo referendumu un parakstu vākšanu mums esot par daudz.

Gribu vērst uzmanību uz to, ka atjaunotajā Latvijas Republikā notikušas piecas parakstu vākšanas. Vienā gadījumā - par „Latvenergo" neprivatizēšanu - Saeima pati pakļāvās sabiedrības spiedienam un pati īstenoja vēlētāju gribu. Divas nacionāli orientētas iniciatīvas - par stingrākiem Pilsonības likuma ierobežojumiem pilsonības iegūšanai un valsts valodu - nesaņēma pietiekamu atbalstu. Tāpat kā iniciatīva par bērnu pabalstu atjaunošanu pilnā apjomā. Līdz referendumam nonācis tikai viens jautājums - par krievu valodu kā otro valsts valodu.

Notikuši deviņi referendumi, un no tiem tikai trīs ir atbalstīti - par neatkarību, iestāšanos Eiropas Savienībā un Saeimas atlaišanu. Jāatzīmē, ka par iestāšanos Eiropas Savienībā bija masīva un - šodienas likumprojekta kontekstā - nelikumīga valsts organizēta kampaņa. Atbalstu neguva atkārtoti rosinātie grozījumi Pilsonības likumā, arī bēdīgi slaveno grozījumu Nacionālās drošības likumā atcelšana. Šajā zālē sēž politiķi, kuriem šie referendumi ir bijusi ieejas biļete lielajā politikā. Vēlētāji nav ne muļķi, ne agresīvi nacionāļi. Kāds tad mums, šo cilvēku ievēlētiem deputātiem, ir pamats ierobežot viņu tiesības paust savu gribu?

Otrs arguments: referendumi apdraud Latvijas valstiskumu.
Domāju, ka mūsu valsts valstiskumu visvairāk apdraud tieši populistiska ņemšanās ap atsevišķiem jautājumiem, pilnībā ignorējot patiešām svarīgos jautājumus, - valsts ekonomisko attīstību, suverenitāti, patiesu, nevis deklaratīvu tiesiskuma iedzīvināšanu, ar to saprotot ne tikai neatkarīgu, bet arī kompetentu tiesu sistēmu, katra cilvēka pamattiesību ievērošanu, nevainības prezumpciju, likuma varu, nevis likumu piemērošanu katrai acumirklīgai situācijai vai kādam konkrētam cilvēkam. Mums, likumdevējiem, būtu jādebatē par to, vai mūsu pilsoņi ir tiesiski paļāvīgi, uzticas tiesai, nodokļu regulējumam, pabalstu un sociālo garantiju sistēmai, jo tas ir pirmais tiesiskas valsts pastāvēšanas priekšnosacījums.

Trešais arguments, kas vienlaikus tiek izmantots, lai viegli un bez piepūles izbeigtu jebkādas diskusijas iespējamību un politiski nogalinātu tos, kas nav jūsmīgi piekritēji: mūs apdraud kaimiņš, kas to vien dara, kā dala naudu... naudas maisus margināliem ļaudīm nemiera izraisīšanai.
Ja skatās uz notikušajiem referendumiem un parakstu vākšanām, tad tas jāattiecina arī uz vecākiem, kuri vēlējās saņemt pilnu bērnu pabalstu apjomu, un uz pensionāriem. Tomēr derētu atcerēties, kas bija lielākie nemieru izraisītāji. Tiesa gan, uz apsūdzēto sola sēž citi...

Mums ir jāaizsargā mūsu valsts un demokrātija, bet vai vienīgais ceļš, kā to izdarīt, ir ieviest bezgalīgi daudz normatīvo regulējumu? Vai vienīgais veids, kā veidot saliedētu un pilsonisku sabiedrību, ir nepārtraukti meklēt ienaidniekus un apsaukāties? Iedomāsimies uz brīdi, kāda būtu bijusi daudzu klātesošo deputātu reakcija, ja šādi grozījumi būtu tikuši virzīti pirms gadiem pieciem (No zāles dep. I.Čepāne: „Bija jau, bija!"), kad viņi vēl bija nevalstisko organizāciju pārstāvji, žurnālisti, augstskolu mācībspēki! Kas ir mainījies? Pret ko katrs no jums ir iemainījis savu neatkarību un godaprātu?

ZZS ir pret varas liekulību. ZZS balsos pret likumprojektu, kura mērķis ir ieviest policejiskas normas tautas gribas izteikšanā, kuras turklāt paredz, ka pašai tautai jāmaksā par savas gribas izteikšanu. ZZS ir par to, ka tauta spēj izteikt saprātīgus spriedumus un vērtējumus. Ir jāuzticas tautai! Mūsu valstiskuma garantija - savstarpējā cieņa! Saeimas deputātiem būtu laiks ar cieņu uztvert tautas gribu pat tad, ja tā traucē varas komfortam.